

ČESKÁ REPUBLIKA
ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE
Oblastní pracoviště
BRNO

Inspekční zpráva

Základní škola Jana Noháče, Břeclav, Školní 16

Školní 16, 690 03 Břeclav

Identifikátor školy: 600 112 225

Termín konání orientační inspekce: 28. a 30. květen 2001

Čj.	123 134/01-11070
Signatura	ol4bu105

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola je příspěvkovou organizací s právní subjektivitou. Zabezpečuje výuku 115 žáků prvního až pátého ročníku podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16847/96-2. Žáci jsou rozděleni do šesti tříd se dvěma paralelkami prvního ročníku. K jejím součástem patří školní jídelna a jedno oddělení školní družiny. Zřizovatelem je město Břeclav 690 81, náměstí T. G. Masaryka 10. Předmětem orientační inspekce je hodnocení úrovně vzdělávání v profilových předmětech a dílčí hodnocení řízení školy.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnocení kvality vzdělávání proběhlo v předmětech český jazyk a matematika. Vzhledem ke srovnatelným zjištěním v plánování a přípravě výuky i personálních, materiálních a psychohygienických podmínkách výuky byli uvedeni ukazatelé pro oba předměty hodnoceny souhrnně.

Plánování a příprava výuky vychází ze schválených učebních dokumentů. Členění učiva do jednotlivých ročníků, zpracované v časově tematických plánech, je kontinuální a v souladu s učebními osnovami, které byly plněny. Příprava učitelů na výuku v některých hodinách postrádala důsledné vytčení cílů, které byly zejména v matematice zaměřovány s probíraným tématem. Celkově bylo méně pozornosti věnováno promýšlení efektivnějších metod a forem práce s využitím kooperativního učení a četnějšího zařazení didaktické techniky. Učitelé jsou informováni o žácích s poruchami učení a chování. Individuální přístup k uvedeným žákům více vyplynul z průběhu výuky matematiky. Namátkovou kontrolou písemných prací žáků byla doložena dílčí diferenciací s ohledem na individuální schopnosti jednotlivců i v českém jazyku.

Z celkového počtu pedagogických pracovníků tři učitelky mají pouze středoškolské vzdělání. V důsledku toho nesplňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro daný typ školy. I když se uvedené zjištění výrazně neprojevovalo v kvalitě výuky, snaží se ředitelka školy situaci řešit. Jedna učitelka již zahájila vysokoškolské studium příslušného typu.

Účelně vybavené třídy novým nábytkem, četnými nástěnnými pomůckami, relaxačními koberci a esteticky doplněné výtvarnými pracemi žáků tvořily podnětné prostředí. Při výuce byly často využívány vhodné učebnice, pracovní sešity, doplňující texty i didaktické materiály vesměs připravované žáky a učiteli. Škola disponuje příležitostně využívanou audiovizuální a výpočetní technikou.

Čisté a prostorově vyhovující výukové prostředí, včetně ojediněle netradičního rozmístění lavic, vytvářelo vhodné zázemí pro dodržování psychohygienických zásad. Využívání velmi dobrých podmínek z hlediska psychohygieny žáků ve výuce samotné však bylo rozdílné a výrazně ovlivněné pedagogickými schopnostmi a dosavadními zkušenostmi jednotlivých učitelů. Proto se hodnocení psychohygieny výuky pohybovalo v rozmezí vynikajícího až pouze vyhovujícího. Celkově mělo průměrnou úroveň.

I když se úroveň plánování a přípravy výuky pohybovala mezi velmi dobrou v hodinách českého jazyka a průměrnou v matematice, celkově byly obě sledované složky hodnoceny jako velmi dobré. Personální a psychohygienické podmínky výuky jsou průměrné. Materiálně technickým vybavením školy se ředitelka ve spolupráci se zřizovatelem a sponzory prioritně zabývá, proto je na velmi dobré úrovni. Dosud se však ve všech hodinách nedařilo vybavení školy stejně efektivně využívat jak z hlediska organizace hodin, volby pomůcek, tak i metod a forem práce. Vzhledem ke zjištěným

skutečností byly celkově personální, psychohygienické i materiální podmínky výuky na průměrné úrovni.

Český jazyk

Organizace všech hodin byla pružná s efektivním využitím vyučovacího času. Zvolené metody a formy práce se však kvalitativně lišily. Převládaly frontální přístupy založené na střídání ústních a písemných činností žáků. V důsledku toho byla výuka méně pestrá, názorná a tvořivá. Často postrádala uplatnění kooperativních technik učení umožňujících nenásilnou relaxaci. Uvedená skutečnost byla částečně kompenzována navozením problémové výuky s využitím práce s chybou. Tím se dařilo poměrně úspěšně prohlubovat stávající znalosti žáků v účelové návaznosti na předchozí učivo. Žáci prokazovali dobré vědomosti i dovednosti a do výuky se převážně aktivně zapojovali. Ojedinele byla velmi úspěšně využita výpočetní technika za účelem procvičení pravopisných jevů a smysluplná skupinová práce. Při těchto činnostech byly respektovány individuální dispozice jednotlivců. I když byly hospitovány převážně hodiny mluvnice, dařilo se ve výuce rozvíjet stylistické dovednosti žáků i jejich vyjadřovací schopnosti s využitím mezipředmětových vztahů. V důsledku toho byla věnována pozornost nejen komplexnímu rozvoji žáků, ale i pojetí českého jazyka ve všech jeho složkách stanovených učebními osnovami.

Vstupní motivace žáků byla s rozdílnou citlivostí učitelů v průběhu vyučování rozvíjena hodnocením jejich dosahovaných výsledků, zařazováním oddechových chvil, soutěživých činností i netradičními úkoly. Jen ojedinele při frontálním pojetí výuky byli žáci v průběhu hodiny méně motivováni zejména tehdy, když zpětná vazba učitelů o správnosti samostatné práce žáků nebyla spojená s výraznou slovní pochvalou, případně motivující klasifikací. Hodnocení žáků nebylo vždy plně v souladu s vnitřní klasifikační směrnicí školy, protože ojedinele klasifikace nesprávně zahrnovala neplnění povinností žáka.

Interakce a komunikace byla založena na vzájemné důvěře a respektu. Převažující příznivá pracovní atmosféra podporovala otevřený a přátelský dialog mezi žáky a učiteli i žáky navzájem. Pokud měli žáci dostatek příležitostí k aktivnímu zapojení, spontánně reagovali na podněty učitelů. Velmi dobře se dařilo rozvíjet širší komunikativní dovednosti nejmladších žáků. Naopak při frontální výuce, preferující výrazně zvládnutí probírané látky před kultivací projevu, měli příležitost k uplatnění jen neaktivnější jedinci a často i jejich odpovědi byly strohé. Učitelé přistupovali k žákům velmi citlivě, s ohledem na jejich věkové a individuální zvláštnosti. Ze vzájemné interakce vyplynulo, že úkoly zadávané žákům učiteli jsou pro ně srozumitelné a přispívají k rozvoji jejich myšlení. Žáci se vzájemně respektovali a ochotně si pomáhali. Výchovná složka předmětu nebyla vždy důsledně využívána.

I když v úrovni výuky byly výrazné rozdíly a její hodnocení se pohybovalo od vynikajícího až po průměrné, organizaci, metody a formy práce, stejně tak jako motivaci, hodnocení, interakci a komunikaci se dařilo celkově realizovat na velmi dobré úrovni.

Matematika

Organizace výchovně vzdělávací činnosti a používané formy a metody práce se v jednotlivých hodinách lišily. Jejich užití záviselo na pedagogických zkušenostech učitelů, ale i na akceptování schopností žáků. Kromě jedné vyučovací hodiny s klasickým frontálním stylem výuky byla pro většinu vyučovacích hodin charakteristická samostatná a skupinová práce žáků. Metody práce vedoucí ke kooperaci, řešení problémových úloh a rozvoji logického uvažování byly využity v nejvyšším ročníku. Tito žáci se učili pracovat s informacemi, které si sami připravili. Výběr, sled a množství příkladů byl přiměřeně náročný. Některé úkoly zadané učiteli

v průběhu hodiny nebyly formulovány zcela jasně a srozumitelně, což neumožňovalo úspěšné uplatnění všech žáků. Žáci byli přiměřeně aktivní, dokázali samostatně pracovat podle pokynů učitelek a celkově prokazovali dobré znalosti. Jejich písemné projevy měly velmi dobrou úroveň. Většina hospitovaných hodin však postrádala závěrečné shrnutí učiva a hodnocení práce žáků.

Průběžnou motivaci žáků se dařilo realizovat prostřednictvím různých typů úloh, doplňovacích cvičení a aktualizací učiva. Pochopení zadávaných úkolů učitelé sledovali, ale neupozorňovali na případná úskalí práce žáků. Kontrola samostatné práce žáků probíhala jen u těch, kteří pracovali u tabule. Byli průběžně kladně hodnoceni za snahu a pokrok. Ostatní žáci neměli vždy možnost okamžité zpětné vazby o úspěšnosti plnění úkolů. Klasifikace jednotlivých žáků při samostatné práci byla objektivní a spravedlivá, avšak nezdůvodněná. Žáci nebyli vedeni k sebehodnocení a sebereflexi.

Komunikace mezi učiteli a žáky se odehrávala na základě akceptovaných pravidel. Žáci projevovali pozitivní vztah k výuce. Velmi dobrou úroveň měla vzájemná komunikace mezi žáky při skupinové práci, při rozvíjení komunikativních dovedností prostřednictvím sestavování slovní úlohy na rozdíl od dalších částí vyučovací hodiny, kde převládaly aktivity učitele. Při práci ve skupinách byli žáci vedeni ke vzájemné spolupráci a toleranci.

Účelnost a vhodnost organizace výuky, použitých forem a metod práce, účinnost motivace a způsob hodnocení jsou na průměrné úrovni. Interakce a komunikace jsou hodnoceny jako velmi dobré. Výuka matematiky měla celkově průměrnou úroveň.

Celkově byla kvalita vzdělávání v obou předmětech na velmi dobré úrovni.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Koncepce školy, zpracovaná v roce 1994, nemá časové omezení. I když je méně přehledně strukturovaná, zahrnuje všechny oblasti činnosti školy. Hlavní koncepční cíle sledují výchovu a vzdělávání, organizaci a režim školy, motivaci zaměstnanců, prohloubení informačního systému i zlepšení materiálních podmínek. Koncepční záměry vycházely ze stávajících podmínek školy a v oblasti výchovy a vzdělávání správně vymezují požadavky na kvalitní výuku. V realizaci uvedené oblasti, dle inspekčních zjištění, má však škola ještě částečné rezervy. V roce 1999 provedla ředitelka formou doplňku koncepce z roku 1994 její dílčí vyhodnocení, konstatovala splnění některých cílů a vytyčila další záměry školy zejména v oblasti průběžného zlepšování kvality výuky a materiálně technických podmínek. Z koncepčních záměrů, projednaných se zaměstnanci, vychází střednědobé a krátkodobé plánování, které je přehledně utříděno a umožňuje snadnou kontrolu jeho plnění. Roční plán práce je doplněn plánem protidrogové prevence i plány kontrolní a hospitační činnosti. Měsíční plány práce jsou zveřejněny, jsou podle potřeby aktualizovány. Úkoly jsou termínované s uvedením odpovědnosti za jejich splnění. Ve všech třídách je realizován výchovně vzdělávací program Základní škola č.j. 168447/96-2. Výuka sledovaných předmětů probíhá v souladu s uvedeným dokumentem a učební osnovy jsou plněny. Standard vzdělávání je vhodně doplňován četnými zájmovými kroužky, z nichž pro rozvoj žáků v rámci sledovaných předmětů je významný kroužek dramatický a dyslektický.

Organizace školy je podložena organizačním řádem s přehledným schématem celkové organizační struktury školy. Řád přesně definuje systém umožňující účinné a operativní řízení. Uvádí práva a povinnosti zaměstnanců. Jejich kompetence vymezuje v pracovních náplních. Koordinace činností školy i jejich součástí je zajištěna prostřednictvím operativních porad a pravidelných pedagogických rad. Zápisy z pedagogických rad obsahují kontrolu plnění

předchozích úkolů, zabývají se konkrétně dosahovanými výsledky žáků v oblasti výchovy a vzdělávání, otázkami výchovného poradenství garantovaného ředitelkou školy i obecně pedagogickou problematikou. Jsou ukončeny usnesením a vymezením dalších úkolů. Mají velmi dobrou vypovídací hodnotu. Organizace školy je dále stanovena vnitřním řádem školy, který je vypracován v souladu s vyhláškou o základní škole. Platný rozvrh hodin vychází ze závazného učebního plánu, splňuje psychohygienické požadavky a je zveřejněn. Klasifikace školy je upravena podrobně a pečlivě vypracovanou vnitřní klasifikační směrnicí. V době inspekce byly shledány nedostatky ve vedení povinné dokumentace, které se podařilo velkou měrou operativně odstranit. Informační systém funguje pružně prostřednictvím osobního jednání, porad, nástěnky, žákovského časopisu i využitím výpočetní techniky. Rodiče získávají informace standardními postupy. K pomoci řešení problémových situací žáků slouží schránka důvěry. Důležité informace o škole jsou zveřejněny v přízemí a naopak ochrana důvěrných dat je zajištěna. Úspěšná je aktivita vedení školy v získávání sponzorů, kteří přispívají k materiálně technickému rozvoji školy. Vyčerpávající souhrn informací o škole poskytuje výroční zpráva, která obsahuje analýzu výsledků práce školy a je doplněna ekonomickou částí o hospodaření školy k 31. 12. 2000.

Ředitelka školy uplatňuje demokratický styl řízení s konkrétně určenými pravidly. Upřednostňuje domluvu se zaměstnanci, kteří ochotně přijímají pokyny a podílí se na plnění mimořádných úkolů. Otevřeným způsobem komunikace se snaží o vytvoření příznivého klimatu školy. Umožňuje a podporuje další vzdělávání učitelů a zlepšováním materiálně technických podmínek školy vytváří předpoklady pro jejich seberealizaci a uplatnění vlastní iniciativy. Pravidelné hodnocení probíhající podle známých kritérií a vedení učitelů bez příslušné kvalifikace se v některých případech projevilo jako méně efektivní. Pedagogický sbor je postupně stabilizován.

Kontrolní činnost ředitelky zahrnuje všechny oblasti činnosti školy. Je plánovaná, pravidelná a dokladovaná. Méně důsledná je v oblasti dodržování psychohygieny a modernizace výukových metod stanovených v koncepci i ročním plánu školy a vedení povinné dokumentace. Komplexně sleduje plnění pracovních povinností zaměstnanců. Hospitace jsou orientovány více na průběh výuky, než na cílené hodnocení úrovně výchovně vzdělávacího procesu vedoucí k jejímu zkvalitnění. Výsledky hospitačních zjištění jsou s pedagogy projednávány individuálně. Pro zjištění znalostí žáků a srovnání s ostatními školami byly využity testy Kalibro a výsledky matematické soutěže Klokánek.

Plánování i přes drobné nedostatky je pojato jako ucelený systém. Vymezuje základní cíle v jednotlivých činnostech práce školy, které se průběžně daří s rozdílnou úspěšností na jednotlivých úsecích realizovat. Má velmi dobrou úroveň. Organizace školy je zabezpečena vnitřními normami a předpisy, které umožňují účinné řízení školy. S přihlédnutím ke zjištěným nedostatkům ve vedení povinné dokumentace má velmi dobrou úroveň. Vedení a motivování pracovníků spolu s kontrolní činností je rovněž velmi dobré. Celkově je kvalita řízení ve sledovaných oblastech velmi dobrá.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Koncepce školy, plány práce
- Učební dokumenty vzdělávacího programu Základní škola č. j. 168447/96-2
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. 9. 1999, č. j. 4479/1999
- Povinná dokumentace školy dle § 38a odst. 1 zákona 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů
- Závazné vnitřní normy a předpisy
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000
- Inspekční zpráva ze dne 16. 12. 1997, č. j. 308/97
- Vybraný vzorek písemných prací žáků a žákovské knížky

ZÁVĚR

Kvalita vzdělávání vzhledem k podmínkám a zvolenému vzdělávacímu programu je na velmi dobré úrovni. I když ojedinělé hodiny, založené na využití výpočetní techniky, byly vysoce efektivní a pro žáky stimulující, dosud se komplexně méně daří realizovat kooperativní činnostní pojetí výuky s důsledným respektováním individuálních kompetencí žáků. Ředitelka školy v souladu s obecně závaznými právními předpisy vypracovává vnitřní směrnice, které jsou pilíři řízení. Její velmi dobré organizační schopnosti, cílené k naplnění koncepčních záměrů, se odrážejí v celkovém vedení školy i zlepšování jejich materiálně technických podmínek.

Ze závěrů předchozí inspekce vyplývá, že kvalita řízení je nadále velmi dobrá. Současné hodnocení školy na úseku výchovy a vzdělávání sledovaných předmětů je rovněž velmi dobré.

Celkové je škola hodnocena v oblasti vzdělávání předmětů český jazyk a matematika a řízení jako velmi dobrá.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Ludmila Šimáčková	Ludmila Šimáčková v. r.
Členové týmu	Mgr. Zdeňka Vladíková	Zdeňka Vladíková v. r.

V Brně dne 19. června 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 29. června 2001

Razítko

Ředitelka školy	Podpis
Mgr. Iva Karlínová	Iva Karlínová v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy): Krajský úřad Jihomoravského kraje	2001-07-16	506/01
Zřizovatel:městský úřad Břeclav	2001-07-16	505/01
Rada školy: -	-	-

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	nejsou